

для покриття невинувачених особистих витрат співробітників і членів правління, наявність домінуючої ролі деяких членів правління в процесі прийняття рішень, яка негативно позначається на діяльності банку;

Отже, український банківський сектор характеризується запутаною мережею інтересів, а також економічними та політичними зв'язками серед основних груп акціонерів. Такі фактори, як прозорість та відділення власності від управління, є критично важливими для завоювання довіри та досягнення правильного балансу підзвітності між різними органами управління банком. Саме тому наявність у банках сильного корпоративного управління є критично важливим з метою зведення до мінімуму асиметричності інформації між органами управління банку, його власниками та клієнтами.

Список використаної літератури

1. Барановський О. І. Сутність і різновиди фінансових криз [Текст] / О. І. Барановський // Фінанси України. – 2009. – №5. – С.3-20.
2. Карчева Г. Т. Особливості функціонування банківської системи України в умовах фінансово-економічної кризи [Текст] / Г.Т. Карчева // Вісник Національного банку України. – 2009. – №11. – С.10-17.
3. Шпачук В. О. Найпоширеніші проблеми в банківській діяльності та першочергові заходи щодо їх вирішення [Текст] / В. О.Шпачук // Вісник Національного банку України. – 2002. – № 10. – С. 45–46.

Д. С. Костюк

студ. I курсу магістратури

спеціальність «Фінанси, банківська справа та страхування»

Науковий керівник к.е.н, доц. В. В. Бутенко

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ПОДАТКІВ

Основним джерелом формування фінансових ресурсів для існування держави і виконання нею своїх функцій, стабілізації соціально – економічних, політичних процесів та забезпечення єдиних соціальних стандартів країни на макроекономічному та мікроекономічному рівнях є саме податки, які отримуються від фізичних і юридичних осіб, суб'єктів економічного життя.

Метою дослідження є визначення соціально – економічної сутності податків та їх призначення.

Серед дослідників, які займалися вивченням оподаткування та їх соціально – економічної значенням для держави та суспіль-

ства є О.Василик, П. Мельник, М. Романовський, В. Вишневський, М. Фрідман, В. Федосов, А. Соколовська та ін.

Податки, як основний атрибут держави, функціонують з часів зародження рабовласницького ладу. На практиці мали місце натуральні, подушні, сімейні, вартісні та інші види податків. Податки, як спосіб накопичення та перерозподілу доходів, виникли разом з виникненням держави, роль, розміри та функції яких історично змінювалися.

В теперішній час основоположним законом, який регулює відносини в системі оподаткування є Податковий кодекс України. Цей кодекс визначає принципи побудови системи оподаткування в Україні, податки і збори (обов'язкові платежі) до бюджетів та до державних цільових фондів, а також права, обов'язки і відповідальність платників.

Згідно Податкового кодексу України, податком є обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету, що стягується з платників податку [1].

Податки в Україні сплачуються періодично, тому формується постійний потік коштів до бюджету, які акумулюються на Єдиному казначейському рахунку в Національному банку та витрачаються відповідно до регламентованих Державним казначейством дій [3].

У світовій практиці існують різні види податків, вони класифікуються за ознаками: за формою оподаткування, за економічним змістом, за порядком використання, за складовими ціни товарів, які оподатковуються, за співвідношенням ставки оподаткування і об'єкта оподаткування, за видами суб'єктів оподаткування [2].

За формою оподаткування податки прийнято поділяти на прямі – встановлюються безпосередньо на дохід чи майно платника податків, розмір прямо залежить від величини (обсягу) об'єкта оподаткування і непрямі – включаються у вигляді доданої вартості до ціни товару чи тарифу на послуги і сплачуються споживачами цих товарів і послуг опосередковано, при постійних ставках (тарифах) розміри податкових платежів прямо пропорційно залежать від кількості й вартості товарів (послуг), що купуються [3].

За економічним змістом податки поділяють на 3 групи: податки на доходи, податки на споживання, податок на майно.

Залежно від рівня бюджету, в який сплачуються податки, згідно Податкового кодексу, вони поділяються на загальнодержавні (встановлюються вищими законодавчими органами влади (ВР України) і стягуються на території всієї країни) і місцеві (вста-

новлюються місцевими органами управління і є обов'язковими до сплати тільки на певній території відповідно до переліку і в межах граничних розмірів ставок, визначених Кодексом, рішеннями сільських, селищних, міських рад та рад об'єднаних територіальних громад, є обов'язковими до сплати на території відповідних територіальних громад). Зарахування місцевих податків та зборів до відповідних місцевих бюджетів здійснюється відповідно до Бюджетного кодексу України [4].

Соціально-економічна сутність та роль податків визначається їх функціями. У сучасній економіці виділяють слідуючи основні функцій податків – фіскальну, регулюючу, контрольну.

Найважливішою функцією податків є фіскальна (лат. *fiscus* – державна скарбниця). Відповідно до цієї функції податки виконують своє основне призначення – насичення доходної частини бюджету, доходів держави для задоволення потреб суспільства.

Регулююча функція податків спрямована на досягнення певних цілей податкової політики за допомогою податкового механізму. Ця функція передбачає підфункцію стимулювання спрямовану на розвиток певних соціально– економічних процесів, яка реалізується через систему пільг, винятків, преференцій (преваг).

Контрольна функція реалізується в ході оподаткування при регламентації державою фінансово-господарської діяльності підприємств і організацій, одержанні доходів громадянами, використанні ними майна. З допомогою цієї функції оцінюють раціональність, збалансованість податкової системи, кожного важеля окремо, перевіряють, наскільки податки відповідають реалізації мети у сформованих умовах [5].

Визначивши сутність податків та їх роль, можна зазначити, що податки – це інструмент державного втручання в соціально-економічні процеси, що відбуваються у суспільстві. Соціально-економічний характер податків полягає в тому, що вони існують одночасно як фіскальний інструмент формування доходної частини бюджету та як інструмент економічного регулювання вартісних пропорцій розподілу валового внутрішнього продукту та національного доходу.

Список використаної літератури

1. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/275517>. – Назва з екрана.

2. Редіна Н. І. Оподаткування в Україні [Текст]: навч. посіб. / Н. М. Деева, Н. І. Редіна, Т. О. Дулік [та ін.] ; за ред. Н. І. Редіної. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 544 с.
3. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 08.07.2010 № 2456-VI. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>. – Назва з екрана.
4. Гмиря. В. Роль податків в умовах забезпечення розвитку економіки України / В. Гмиря [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://fr.cibs.ubs.edu.ua/files/1404/14gvprpv.pdf>. – Назва з екрана.
5. Малкіна Я. Д. Економічний зміст податків, їх роль та сучасний стан податкової системи України [Текст]/ Я. Д. Малкіна // Вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського. – 2015. – Вип. 6. – С. 854–858.

С. І. Круковська

студ. І курсу магістратури

спеціальність «Фінанси, банківська справа та страхування»

Науковий керівник: к. е. н., доц. О.М. Саватська

МІСЦЕВІ ФІНАНСИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ ТЕРИТОРІЙ

Відновлення та розвиток в Україні інституту місцевого самоврядування викликане значним зростанням ролі місцевих органів влади у державній фінансовій системі. Починаючи від 1991 р. в Україні встановилася тенденція розширення повноважень, що делеговані органам місцевого самоврядування, яка з вітчизняною реформою децентралізації влади отримала новий виток розвитку.

Фінансова наука, розглядаючи місцеві фінанси як систему, встановлює основні блоки їх структурних елементів. Традиційно до них відносять доходи, видатки та джерела їх формування, а також спеціалізовані місцеві фінансові інститути. Із сукупності елементів місцевих фінансів домінантну, основоположну роль відіграють саме видатки, адже вони є прямим відображенням пріоритетних цілей, що стоять перед окремою територіально – адміністративною одиницею на даному історичному етапі розвитку.

Класифікація видатків є досить багатомірною, її основними критеріями є: обов'язковість, тобто забезпечення певних стандартів, гарантованих державою; функціональність, тобто спрямованість на виконання функцій місцевих органів влади; економічність, яка є прямим відображенням змісту господарських операцій, що здійснюються; відомчість, тобто притаманність тим чи іншим державним структурам. Із впровадженням програмно – цільового